

PROGRAM
ZAJĘĆ KOREKCYJNO - KOMPENSACYJNYCH

„Lubię się uczyć”

AUTORKA PROGRAMU: mgr Elżbieta Baran

CELE :

CEL GŁÓWNY: Wyrównanie deficytów rozwojowych

CELE BEZPOŚREDNIE:

- **Wykształcenie umiejętności analizowania i syntetyzowania słuchowego wyrazów**
- **Rozwijanie funkcji wzrokowych**
- **Zdobycie umiejętności czytania prostych wyrazów**
- **Podniesienie poziomu umiejętności pisania**
- **Utrzymanie wysokiego poziomu motywacji do nauki**
- **Zapobieżenie wystąpieniu zaburzeń emocjonalnych w skutek niepowodzeń szkolnych**
- **Upewnienie rodzica w potrzebie kontynuowania systematycznej pracy z dzieckiem w domu**

OSOBY WSPÓŁPRACUJĄCE W REALIZACJI PROGRAMU:

psycholog szkolny, nauczyciel kształcenia zintegrowanego, rodzice, nauczyciel prowadzący gimnastykę korekcyjną

CZAS REALIZACJI PROGRAMU: 1 rok, jeden raz w tygodniu na terenie szkoły.

ADRESACI PROGRAMU: uczniowie klasy pierwszej szkoły podstawowej z zaburzoną analizą i syntezą słuchową oraz niedostateczną dojrzałością szkolną w zakresie wielu funkcji /rodzice nie wyrazili zgody na odroczenie od obowiązku szkolnego/,

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z PRZYGOTOWANIEM I REALIZACJĄ PROGRAMU:

Czynności przygotowawcze:

- przedstawienie rodzicom celów i sposobów realizacji programu pracy z ich dziećmi,
- zgromadzenie niezbędnych pomocy dydaktycznych,
- opracowanie zestawu zadań dla rodziców do ćwiczeń z dzieckiem w domu,
- opracowanie sposobu dokumentowania zajęć - teczka, zeszyt, arkusz obserwacyjny,

REALIZACJA PROGRAMU:

l.p.	Tytuł modułu	Czas realizacji	Koordynator modułu	Osoby/instytucje współpracujące	Uwagi
1	<p><i>Integracja grupy</i> Przedstawienie się imieniem i klasą, wypełnienie rysunkami „kwiatka” - co lubię?, co sprawia mi przyjemność? Wspólne ustalenie zasad ułatwiających wspólną pracę - zawarcie kontraktu -ozdobienie i oznakowanie teczki w której gromadzić będziemy prace dzieci; wykorzystanie dowolnej techniki plastycznej z dostępnych materiałów,</p>	45 minut	Osoba prowadząca	Rodzice dzieci PPP	
2	<p><i>Terapia funkcji ruchowych</i> 1.Ćwiczenia motoryki dużej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ćwiczenia kształtujące postawę dziecka /ćwiczenia podczas siedzenia na krześle, materacu, na podłodze, ćwiczenie w chodzeniu z postawą wyprostowaną/ ✓ ćwiczenia w chodzeniu i bieganiu /tupanie, chodzenie na palcach, chodzenie na sztywnych nogach, chodzenie na miękkich nogach, chodzenie boso po różnych powierzchniach, chodzenie po wyznaczonym torze, bieganie po obwodzie koła/ ✓ ćwiczenia równoważne /chodzenie po wąskim torze, chodzenie z omijaniem przeszkód, skakanie obunóż, stanie na jednej nodze/ ✓ ćwiczenia na czworakach /naśladowanie chodu zwierząt, przechodzenie pod przeszkodą ,skakanie w pozycji kucznej/ ✓ ćwiczenia w toczeniu i rzucaniu /upuszczanie i podnoszenie woreczka, podrzucanie rzucanie woreczka oburącz z dowolnej a potem wyznaczonej 	ok. 10 min. na każdych zajęciach	Osoba prowadząca	Nauczyciel prowadzący gimnastykę korekcyjną	

	<p>odległości, turlanie piłki do celu w chodzie i w biegu, kopanie piłki do celu/</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ćwiczenia rąk /wymachy do tyłu i do przodu obu rąk i pojedynczo, klaskanie, krążenie ramion, poklepywanie ramion, uderzanie dłońmi o podłoże, krążenie dowolnych kształtów w powietrzu, kreślenie długich płynnych ruchów w powietrzu, podrzucanie i łapanie różnych przyborów ze zmianą ręki i oburącz w chodzie/ <p>2. Ćwiczenia motoryki małej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ćwiczenia dłoni /dotykanie, zaciskanie, otwieranie, gniecie gąbki, ugniatanie papieru, papierowe kule, przeciąganie sznurka, pociąganie za sznurki, malowanie dłonią dużych powierzchni, linii prostych, falistych i kształtów okrągłych, darcie gazet, zabawy z masą solną lub gliną/ ✓ ćwiczenia palców /dotykanie, stukanie, rozcieranie, wkładanie klocków do pojemnika, budowanie z klocków - piętrzenie, nisanie koralików, wodzenie palcem w powietrzu konkretnych kształtów, malowanie kresek, kropek, konturów za pomocą pędzla, kredy lub węgla, zamalowywanie ograniczonej powierzchni, rysowanie pod dyktando, przecinanie pasków papieru, sznurka itp, wydzieranie części składowych obrazka, potem prostych kształtów, stemplowanie/ ✓ zabawy konstrukcyjne /układanie z różnorodnych materiałów scenek rodzajowych [z liści, owoców, ziarenek, patyczków itp.], budowanie z piasku/ ✓ zabawy plastyczne /obrysowywanie gotowych szablonów, pisanie liter dziecku na plecach, które je odtwarza, kalkowanie przez kalkę techniczną, papieroplastyka, samodzielne wykonywanie stempli, zszywanie, wyszywanie, wykonanie kukielek i scenografii do własnej historyjki/, ✓ ćwiczenia grafomotoryczne przygotowujące do nauki pisania/ rysowanie według poleceń słownych, rysowanie wykropkowanych wzorów znaków graficznych, dopełnianie rysunków figur geometrycznych, rysowanie po śladzie, rysowanie szlaczków na gładkiej kartce, potem w liniaturze, odwzorowanie graficzne szlaczków i symboli z szablonu, malowanie, wypełnianie, wyklejanie znaków/. 				
--	---	--	--	--	--

3	<p>Terapia w zakresie orientacji przestrzennej:</p> <p>1.Ćwiczenia rozwijające orientacje w schemacie własnego ciała:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznawanie własnego ciała /oglądanie swojego ciała w lustrze, poruszanie wskazaną częścią ciała, naśladowanie min w lustrze, zapoznanie z umownymi oznaczeniami stron ciała np.: plecy są z tyłu, brzuch , nos jest z przodu, serce mam po lewej stronie/, ✓ zapoznanie ze znaczeniem określeń przyimkowych: na, pod, za, obok np.: kładzenie nóg przed siebie, kładzenie rąk za siebie, rysowanie postaci człowieka - rysowanie pod dyktando z poleceniem góra, dół, unoszenie przedmiotu zgodnie z poleceniem, rzucanie i nazywanie kierunku/ <p>2.Ćwiczenia orientacji w schemacie ciała drugiej osoby stojącej naprzeciw:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ćwiczenia w parach /tyłem, bez nawiązywania kontaktu wzrokowego, potem przodem, ćw. „przeciwko”, ćw. „razem” kiedy obydwaj partnerzy są aktywni/ ✓ zabawy z naśladowaniem /zabawy przed lustrem, zabawa w lustro, naśladowanie czynności wykonywanych przez drugą osobę, pokazywanie części ciała u drugiej osoby, wspólne działanie trzymając się za ręce/, ✓ ćwiczenia z drugą osobą / stań za mną, przede mną, idź do przodu, obróć się, zabawy naśladowcze, odwzorowanie ruchów na papierze/, ✓ ćwiczenia przedmiotem / stań za krzesłem, połóż piłkę na podłodze, rzuć ją do góry itp./, ✓ wskazywanie i nazywanie położenia przedmiotów w przestrzeni , ✓ określanie wielkości przedmiotów względem siebie /porównywanie przedmiotów względem siebie, grupowanie przedmiotów wg. wielkości, wyodrębnianie i nazywanie przedmiotów znajdujących się obok siebie wg. podanego sposobu/, ✓ ćwiczenia rozwijające umiejętność rozróżniania wzajemnego położenia przedmiotów na wydzielonej i ograniczonej powierzchni/. 	Ok.5 minut na każdych zajęciach	Osoba prowadząca	Rodzice, nauczyciel kształcenia zintegrowanego	
---	---	---------------------------------	------------------	--	--

4.	<p>Terapia funkcji wzrokowych i koordynacji wzrokowo - ruchowej:</p> <p>1. Ćwiczenia pamięci i percepcji wzrokowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ obserwacja najbliższego otoczenia, czynności wykonywanych przez różne osoby, naśladowanie tych czynności ✓ wyszukiwanie / przedmiotów wskazanych przez nauczyciela, tych samych przedmiotów w najbliższym otoczeniu, przedmiotów w materiałach przygotowanych przez nauczyciela, obrazka do przedmiotu, obrazka do nazwy, ukrytych obrazków, wybranych symboli graficznych na podstawie wzoru, odnajdywanie błędu w rysunku/ ✓ układanie / przedmiotów na polecenie, identycznych obrazków na siebie, prostych ciągów, układanie klocków wg. zasady, dopasowanie przedmiotu do miejsca, dopasowanie do cienia, proste dwu lub trzy elementów historyjki obrazkowe, łączenie przyczyny i skutku na obrazkach, układanie figur, liter, symboli wg. wzoru ,domina z figurami i literami, rozsypani sylabowe, wyrazowe/, ✓ porównywanie przedmiotów różniących się jedną cechą, dopasowanie przedmiotu do ramki, porównywanie wielkości, dostrzeganie podobieństw i różnic, wskazywanie przedmiotów nie pasujących do reszty, zabawa co się zmieniło, porównywanie i uzupełnianie wskazanych symboli graficznych/ ✓ porządkowanie i klasyfikowanie /porządkowanie par obrazków, porządkowanie wg. jednej cechy, wg. przeznaczenia, przynależności, segregowanie wybranych symboli graficznych wg. różnych kryteriów/, ✓ składanie prostych puzzli [3,4 elementy], ✓ wyodrębnianie i liczenie/ liczenie przedmiotów, palców, liczenie przedmiotów i pokazywanie na palcach/ ✓ wyszukiwanie takich samych symboli graficznych w otaczającej rzeczywistości, wyszukiwanie obrazków do litery, wyszukiwanie takich samych liter, sylab. <p>2. Ćwiczenia koordynacji wzrokowo ruchowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Naśladowanie pozycji drugiej osoby lub postaci narysowanej na rysunku, 	Ok. 10 minut na każdych zajęciach	Osoba prowadząca	Rodzice, higienistka szkolna, ewentualnie lekarz okulista	
		Ok. 5 minut na			

	<p>naśladowanie i odtwarzanie dwustopniowych działań, zabawy w naśladowanie czynności przez postacie z rysunku,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Budowanie konstrukcji wg. wzoru z klocków, ✓ Odwzorowywanie i odtwarzanie ułożonych zabawek, przedmiotów i figur, prostych symboli i znaków, odwzorowywanie za pomocą sznurka, tasiemki, odwzorowywanie graficzne szlaków, ornamentów przy wykorzystaniu szablonów i bez, odtwarzanie kształtów przedmiotów przez łączenie punktów, odwzorowywanie figur, cyfr, liter z gotowych elementów, kalkowanie, graficzne przedstawianie ornamentów i kompozycji przy użyciu szablonów. 	każdych zajęciach			
5	<p>Terapia funkcji słuchowych i koordynacji słuchowo - ruchowej:</p> <p>1. Ćwiczenia wrażliwości słuchowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozróżnianie dźwięków / wysłuchiwanie ciszy, odgłosów przyrody, odgłosów z ulicy/, ✓ rozpoznawanie wytwarzanych dźwięków / uderzenia o różne przedmioty i instrumenty muzyczne, rozpoznawanie głosu i źródła dźwięku/, ✓ różnicowanie i naśladowanie głosów zwierząt / dobieranie obrazka do dźwięku, głosu zwierząt z obrazka, ✓ odpoznanie długości dźwięków, rozróżnianie ich wysokości i długości trwania oraz natężenia, rozpoznawanie i grupowanie według jakiejś cechy/, <p>2. Ćwiczenia doskonalące spostrzegawczość słuchową:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wysłuchiwanie i różnicowanie powtarzających się dźwięków/ wyklaskiwanie, wystukiwanie/, ✓ tworzenie szeregów rytmicznych według usłyszanego rytmu: piłka , klocek, piłka, klocek..., szeregów dźwięków wydawanych przez zwierzęta,, układanie klocków według rytmu np.: trzy stuknięcia - trzy klocki, liczenie słyszanych dźwięków/ ✓ odtworzenie rytmu na wzór układu przestrzennego i tworzenie układu na podstawie rytmu, rysowanie kresek zgodnie z długością słyszanego dźwięku, zapisywanie układem kropek struktury rytmicznej, rysowanie szlaczków w rytm uderzeń, dostrzeganie rytmu w wierszach/. 	Ok. 10 minut na każdym zajęciach	Osoba prowadząca	Logopeda, nauczyciel kształcenia zintegrowanego	

	<p>3. Ćwiczenia rozwijające słuch fonemowy oraz analizę i syntezę słuchową:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wyodrębnianie zdań w mowie/ słuchanie prostych zdań w mowie/, ✓ wyodrębnianie wyrazów w zdaniu / opis obrazka dwoma wyrazami np.: deszczyk pada, potem trzema i czterema, tworzenie zdań z podanych wyrazów, uzupełnianie zdania brakującym wyrazem, rymowanie wyrazów/, ✓ wyodrębnianie sylab w wyrazie/ śpiewanie prostych piosenek np.: pi-je Ku-ba do Ja-ku-ba, dzielenie znanych dziecku wyrazów na sylaby, Łączenie sylab w wyrazy, układanie obrazu graficznego modelu sylabowego wyrazu, liczenie sylab, dokończanie wyrazów, dobieranka sylabowa, szukanie wyrazów kończących się na podaną sylabę, rozsypani, domino sylabowe/, ✓ rozpoznawanie i wyodrębnianie głosek z wyrazów / w nagłosie, wskazywanie, wyszukiwanie obrazków, których nazwy zaczynają się na tą samą głoskę, wydzielanie pierwszej głoski z nazwy obrazka, wymyślanie wyrazów zaczynających się na podaną głoskę, rozpoznawanie głoski w wygłosie, dalej postępowanie jak w wypadku nagłosu, łączenie wyrazów, które łączą się tą samą głoską np.: lis-sok, domino obrazkowe, rozpoznawanie głosek w wyrazach jednosylabowych, szukanie obrazka, którego nazwa wypowiedziana została głoskami, ,,,,,cw. Czytania sylab i krótkich wyrazów, analiza wyrazów o większej ilości głosek, przypomnienie obrazu graficznego głosek, grupowanie głosek wg.występowania podanej głoski, różnicowanie wyrazów o podobnie brzmiących głoskach, przekształcanie wyrazu przez zmianę głoski, układanie pod obrazkami podpisów, czytanie pojedynczych wyrazów, czytanie prostych tekstów/, <p>4. Ćwiczenia rozwijające mowę i myślenie oraz wzbogacające słownik:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ćwiczenia narządów mowy/ języka, warg, podniebienia miękkiego, szczęki dolnej, naśladowanie i robienie min/, ✓ ćwiczenia oddychania / ćwiczenia oddechowe, właściwe gospodarowanie oddechem, czyszczenie nosa/, ✓ ćwiczenia dźwiękonaśladowcze /poszerzenie zakresu dźwięków/ ✓ ćw. Wzbogacające słownik/nazywanie przedmiotów i ich wskazywanie, 	<p>Ok. 15 min. na każdych zajęciach</p> <p>Ok. 5 min. na każdych zajęciach</p>			
--	---	--	--	--	--

	<p>nazywanie części ciała, kolorów, słuchanie rymowanek, wyszukiwanie przedmiotów potem obrazków, powtarzanie nazw, samodzielne nazywanie, zabawy w kończenie zdań, opowiadanie historyjek obrazkowych, wymyślanie własnych historyjek obrazkowych, dokańczanie historyjki,/,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ćw. rozwijające rozumienie prostych zdań i czynności / rozumienie prostych poleceń: wyszukiwanie i podawanie przedmiotów, układanie wg polecenia, prowokowanie do zadawania pytań, zabawy z porównywaniem/, ✓ ćw. doskonalące wypowiedź pod względem poprawności gramatycznej/ określanie wielkości, miejsca, prawidłowe stopniowanie/ 				
6	<p><i>Podnoszenie poziomu rozwoju uczuciowo - społecznego jako elementu dojrzałości szkolnej:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wdrażanie do wykonywania zajęć obowiązkowych <ul style="list-style-type: none"> ✓ systematyczny udział w zajęciach i codzienna praca w domu, ✓ podporządkowanie się ustalonym na początku zajęć regułom /sporządzenie „kontraktu”, którego formę plastyczną mogą wykonać samodzielnie dzieci, stale widocznego w miejscu pracy z dzieckiem/, 2. Uwrażliwienie na innych ludzi, liczenie się z potrzebami innych, umiejętność współpracy z innymi dziećmi, <ul style="list-style-type: none"> ✓ wspólne korzystanie z pomocy i materiałów, pomoc koledze w wykonaniu zadania, umiejętność dania możliwości wypowiedzi koledze, 3. Wdrażanie do cierpliwości i wytrwałości w wykonywaniu zadań <ul style="list-style-type: none"> ✓ zachęcanie i nagradzanie dzieci przez nauczyciela pochwałą, dyplomem, możliwością wykonania czynności , która sprawia dziecku przyjemność, 4. Utrzymanie wysokiej motywacji do nauki, zapobieganie zaburzeniom emocjonalnym na skutek trudności szkolnych: <ul style="list-style-type: none"> ✓ nagradzanie, stworzenie sytuacji w których dziecko może osiągnąć sukces / stopniowanie trudności zaczynając od bardzo prostych zadań, ukazywanie wymiernych korzyści ze zdobycia konkretnej umiejętności /, ✓ tworzenie miłej atmosfery, przyjaznej dziecku, zadania w formie zabawy, brak negatywnej oceny, dostrzeganie najmniejszych efektów pracy dziecka, 	Podczas całego procesu	Osoba prowadząca	Rodzice dzieci, psycholog szkolny	

Czynności związane z zakończeniem programu:

- ✓ podsumowanie przebiegu zajęć z uczniami;
- ✓ sporządzenie oceny opisowej osiągnięć uczniów;
- ✓ przygotowanie dyplomów dla uczestników zajęć;
- ✓ poinformowanie nauczycieli o postępach uczniów;
- ✓ poinformowanie rodziców o efektach prowadzonych zajęć, przekazanie wskazówek do dalszej pracy w domu oraz o ewentualnej konieczności kontynuowania zajęć korekcyjno – kompensacyjnych.

Zamierzone efekty programu:

- ✓ - wzrost poziomu osiągnięć szkolnych;
- ✓ - osiągnięcie umiejętności czytania;
- ✓ - poprawa rozumienia czytanego tekstu;
- ✓ - podniesienie poziomu graficznego pisma;
- ✓ - ukształtowanie u uczniów poczucia odpowiedzialności za przebieg i efekty zajęć;
- ✓ - systematyczna współpraca z rodzicami i nauczycielami.

Ewaluacja programu:

- ✓ - Wypełnienie arkusza obserwacji rozwoju dziecka umiejętności uczniów na początku wdrażania programu i na koniec programu; porównanie wyników.
- ✓ - Rozmowa z uczniami na temat ich oceny zajęć, propozycji na rok następny.
- ✓ - Rozmowa z nauczycielami i rodzicami na temat postępów uczniów.

BIBLIOGRAFIA:

Bogdanowicz M. Metoda dobrego startu” WSiP Gdańsk 1975

Frostig M., Horne D. „Wzory i obrazki” Warszawa 1989

Mam 6 lat - przewodnik nauczyciela, praca zbiorowa, WSiP ,Warszawa 1988

Jastrząb J.”Usprawnianie funkcji percepcyjno-motorycznych dzieci dyslektycznych” CMPP-P MEN Warszawa 1994

Sawa B. „Jeżeli dziecko źle czyta i pisze” WSiP Warszawa 1980

Franczyk A., Krajewska K., Program psychostymulacji dzieci w wieku przedszkolnym z deficytami i zaburzeniami rozwoju” , Kraków 2003